

En Ja Tak-ordning vil lukke mange lokalaviser

Indførelsen af en Ja Tak-ordning vil inden for en kort årrække medføre dødsstødet for størstedelen af de danske lokale ugeaviser, da distributionsomkostningerne vil stige så markant, at lokalaviserne ikke længere kan løbe rundt. Hvis lokalaviserne skal kompenseres for de stigende omkostninger, kræver det en stor kompensation.

En Ja tak-ordning vil få stor indflydelse på omdelingen af gratis lokale ugeaviser i Danmark. I denne analyse er lavet en fremskrivning for, hvilken konsekvenser indførelsen af en Ja Tak-ordning vil få for lokalavisernes dækning i Danmark, hvis lokalaviserne ikke kompenseres for de øgede distributionsomkostninger, en Ja Tak-ordning vil medføre.

En Ja Tak-ordning øger distributionsomkostningerne

Indførelsen af en Ja Tak-ordning vil resultere i, at der uddeles færre tilbudsaviser, fordi mange husstande ikke får tilmeldt sig ordningen på ny. Færre omdelte tilbudsaviser vil betyde, at omkostningerne til omdeling af lokal- og ugeaviserne vil stige, da der vil være færre tilbudsaviser til at medfinansiere distributionen af lokal- og ugeaviserne.

I et svar til Folketingets Transportudvalg skønner Erhvervsministeriet¹ på baggrund af tal fra Danske Medier, at prisen for at omdele en lokalavis i dag udgør mellem 0,75 kr. og 1,00 kr. I Erhvervsministeriets beregninger af, hvad det vil koste de danske lokalaviser yderligere at få distribueret aviser ved en Ja Tak-ordning tages udgangspunkt i at prisen stiger til mellem 3 kr. og 4 kr. pr. lokalavis.

I det følgende tages der udgangspunkt i, at der indføres en Ja Tak-ordning, hvorefter prisen for at omdele lokalaviser stiger. I udgangspunktet ligger prisen på at få omdelt lokalavis på 87,5 øre pr. avis, hvilket svarer til udgangspunktet for Erhvervsministeriets beregninger. Der er lavet tre scenarier, hvor prisen på omdeling efter indførelsen af Ja Tak-ordningen stiger til henholdsvis 2 kr. (milde), 3 kr. (mellem) eller 4 kr. (hårde).

Scenarierne, hvor priserne stiger til henholdsvis 3 kr. og 4 kr. afspejler Erhvervsministeriets beregninger. De 2 kr. er medtaget i beregningerne, for at vise et mildt scenarie, hvor distributionsomkostningerne ikke stiger helt så meget som opgivet i svaret til Transportudvalget.

Fremskrivningen bygger på de lokale mediehusenes seneste regnskaber og aktuelle oplagstal. De øgede udgifter til distribution i de tre scenarier fratrækkes lokalavisens

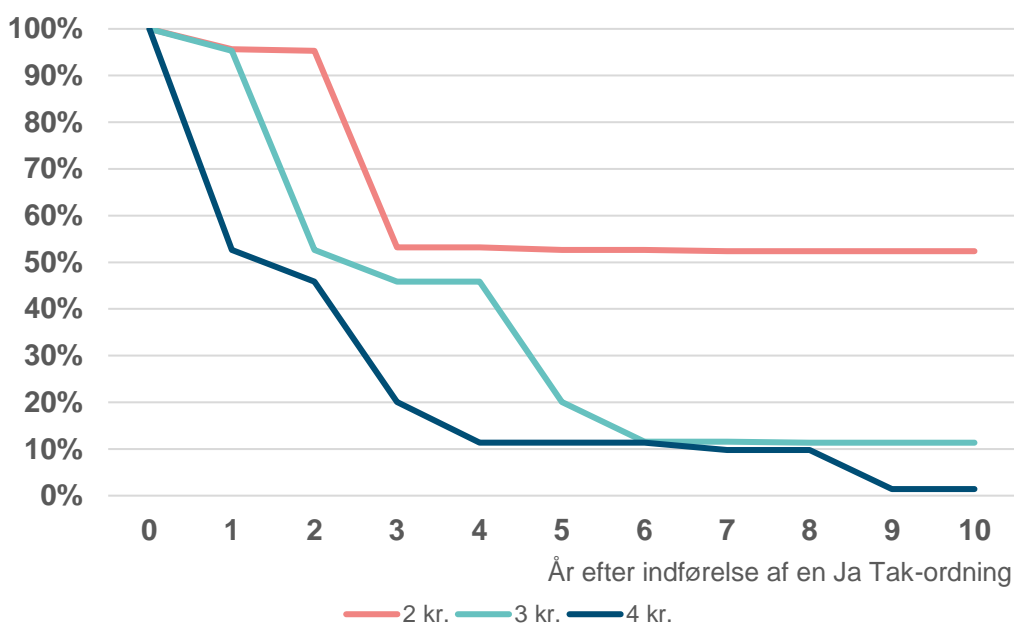
---

¹ Spørgsmål og svar til Folketingets Transportudvalg: <https://www.ft.dk/samling/2021/alm-del/TRU/spm/571/index.htm>

årlige over/underskud. Når mediehusets egenkapital bliver negativ, ophører udgivelsen af mediehusets lokalaviser. I beregningerne stiger distributionsomkostningerne i år 0. Det vil sige, at år 1 beskriver andelen af lokalaviser, der er tilbage et år efter indførelsen af Ja Tak-ordningen i forhold til det oprindelige antal udgivne lokalaviser.

I det milde (2 kr.) scenarie vil den lokale nyhedsdækning falde med 4 pct. i år 1, så nyhedsdækningen ligger på 96 pct. af den oprindelige. Med stigningerne i distributionsomkostningerne vil 15 af de i alt 23 lokale mediehuse få underskud på grund af de øgede distributionsomkostninger. 8 af de 23 mediehuse vil lukke inden for det første år. Grunden til, at nyhedsdækningen kun falder med 4 pct., er, at de otte mediehuse, som ophører med at udgive, er ganske små i forhold til flere af de andre mediehuse. I år 2 falder nyhedsdækningen med yderligere 1 procentpoint til 95 pct. af den oprindelige dækning, og i år 5 er nyhedsdækningen skrumpet til kun 53 pct. af den oprindelige nyhedsdækning. Selv det milde scenarie har dermed en enorm indflydelse på den danske nyhedsdækning fra lokalmedier.

Figur 1: Lokal nyhedsdækning fra trykte ugentlige lokalaviser (Antal udgivne aviser ift. i dag)

Kilde: Regnskabsdata, oplagstal og egne beregninger

I mellemscenariet, hvor distributionsomkostningerne stiger til 3 kr., falder nyhedsdækningen i år 1 med 5 pct. til 95 pct. Hele 19 af de 23 af mediehuse har underskud og 9 af mediehuse stopper med at udgive. Allerede i år 2 stopper yderligere 3 mediehuse med at udgive lokalaviser. I år 2 falder den lokale nyhedsdækning ganske markant, idet et af de største lokale mediehuse stopper med at udgive lokalaviser. Her falder nyhedsdækningen til 53 pct. af den oprindelige dækning, og i år 5 er nyhedsdækningen nede på 20 pct. af den oprindelige nyhedsdækning.

I det hårde scenarie, hvor distributionsomkostningerne stiger til 4 kr., falder nyhedsdækningen i år 1 med hele 47 pct., så nyhedsdækningen i år 1 er på 53 pct. af de

oprindelige. Her ender hele 21 af de 23 mediehuse med underskud, og hele 12 af mediehusene stopper med at udgivelokalaviserne allerede fra år 1. I år 2 falder nyhedsdækningen yderligere med 7 procentpoint, og nyhedsdækningen udgør dermed 46 pct. af udgangspunktet. I år 5 vil der kun være 5 pct. af den oprindelige nyhedsdækning tilbage.

Dyrt at kompensere lokalaviserne

Hvis man fra politisk side ønsker at kompensere lokalaviserne for de stigende distributionsomkostninger, som følge af en Ja Tak-ordning, er det forbundet med relativt store omkostninger.

I det milde scenarie (2 kr.) koster det staten godt 195 mio. kr. at kompensere lokalaviserne for de øgede distributionsomkostninger. Trods distributionsomkostningerne i det milde scenarie ligger betydeligt under tallene brugt i Erhvervsministeriets beregninger, er de 195 mio. kr. godt 4 gange det beløb, som S-regeringen foreslog at afsætte til distriktsblade og ugeaviser i 2023.

I mellemscenariet (3 kr.) stiger omkostninger til distribution med næsten 370 mio. kr., hvilket er på niveau med den nuværende produktionsstøtte (inklusive tilskuddet fra suppleringsordning) til de landsdækkende aviser. Dette svarer til Erhvervsministeriets mildeste scenarie.

I det hårde scenarie (4 kr.) skal compensationen helt op på over 540 mio. kr., hvilket svarer til hele den mediestøtte, som gives til private medier i form af mediestøtte, (inkl. suppleringsordning), innovationsstøtte, blade og tidsskrifter, lokal radio- og tv-produktion samt public servicepuljen.

Hvis lokalaviserne skal kompenseres for de øgede distributionsomkostninger, som følge af en Ja Tak-ordning, er det dermed ikke utænkeligt, at mediestøtten til de skrevne medier skal fordobles.

Allerede i dag er flere af lokalmedierne pressede på økonomien. 5 af de lokale mediehuse i analysen, svarende til 4 pct. af det samlede oplag af lokale ugeaviser, havde underskud i deres seneste regnskab. To af lokalmedierne havde også en negativ egenkapital, svarende til 2 pct. af oplagstallet.

Måske falder nyhedsdækningen endnu hurtigere

Tallene i analysen bygger på seneste tilgængelige regnskab, og dermed typisk for året 2021. Særlige omstændigheder, der isoleret har påvirket 2021-regnskaberne, får dermed betydning for fremskrivningen i opad- eller nedadgående retning. I skrivende stund er priserne på avispapir steget mere end 130 pct. siden midten af 2021. Eftersom papir udgør en betragtelig udgift for lokalaviserne, trækker dette i retning af, at faldet i nyhedsdækningen går hurtigere end fremskrivningen forudsiger. De stigende energipriser og den generelle inflation trækker i samme retning. Fremskrivningerne bygger på, at det fortsat vil være muligt at få omdeling i alle de egne af landet, hvor lokalaviserne udkommer. Det er usikkert, om dette vil være tilfældet, hvis der indføres en Ja Tak-ordning.

Samtidig er der ikke taget højde for det skred, der sker i øjeblikket, hvor tech-giganterne år efter år tager en stigende andel af annoncemarkedet fra andre annoncører. Dette accelererer også faldet i nyhedsdækningen.

Fremskrivningen tager ikke højde for, at lokalmedierne eventuelt kan øge annoncepriserne og salget af annoncer, idet de stigende omkostninger til husstandsomdelte tilbudsaviser kan medføre, at nogle annoncører går over til at annoncere i lokalavisen i stedet for at udgive tilbudsaviser. Der er dog en øvre grænse for, hvor stor andel af en lokalavis, der må være reklame. Hvis grænsen overskrides, vil lokalmediet i stedet blive betragtet som en husstandsomdelt tilbudsavis og være underlagt Ja Tak-ordningen.

Tilsvarende tages der ikke højde for redaktionelle beslutninger om, at slanke lokalavisernes redaktioner, yderligere konsolidering eller at aviserne overgår til at udkomme sjældnere, som hver anden uge eller månedligt.

Endeligt vil de større mediehuse formentlig løbende skære deres mindst profitable udgivelser umiddelbart efter indførelsen af en Ja Tak-ordning, hvilket vil resultere i, at faldet i nyhedsdækningen formentlig vil gå hurtigere umiddelbart efter indførelsen af ordningen for derefter at aftage i tempo. Mange af de lokale mediehuse vil på tilsvarende vis formentlig stoppe udgivelsen af lokalaviser, inden de går konkurs.

Samlet set taler de fleste af de ovenstående faktorer for, at det reelle fald i nyhedsdækningen vil gå hurtigere, end fremskrivningerne beregner.

Konklusion

Indførelsen af en Ja Tak-ordning vil medføre et markant fald i den lokale nyhedsdækning i Danmark – uanset scenarie. Mange af lokalaviserne er allerede i dag pressede på økonomien, og de øgede distributionsomkostninger en Ja Tak-ordning medfører, gør størstedelen af lokalaviserne urentable. Uanset scenarie falder den lokale nyhedsdækning til mellem halvdelen og en tiendedel af den nuværende inden for fem år.

Hvis man fra statens side ønsker at kompensere lokalaviserne for eventuelle ekstraomkostninger, som følge af en Ja Tak-ordning, vil det blive en bekostelig affære. Således spænder kompensationen fra mellem 370 mio. kr. til 540 mio. kr., hvis Erhvervsministeriets estimater for ændringerne i distributionsomkostninger benyttes. Det svarer til kompensationsomkostningerne mellem 8 til 13 gange højere end det beløb den tidligere socialdemokratiske regering foreslog at afsætte på Finansloven til at redde lokalaviserne. Selv i det milde scenarie i fremskrivningen, udgør de eventuelle kompensationsomkostninger 4 gange den tidligere regerings forslag.

Metode

Analysen tager udgangspunkt i 166 lokale gratis ugeaviser fordelt på 23 lokale mediehuse med samlet set over 3,4 mio. ugentlige omdelte lokalaviser, hvilket er klart størstedelen af landet lokale ugeaviser.

I analysen indgår 14 mediehuse, som udgiver én enkelt lokalavis samt 4 mediehuse, der hver udgiver 2 lokalaviser. Endeligt er der 5 store mediehuse, som til sammen udgiver de resterende 144 lokalaviser. I koncernerne hører lokalaviserne under det selskab, som udgiver selve avisen. Dette er ofte et underselskab.

To mindre lokalaviser er ikke medtaget i analysen, idet de ikke har offentliggjorte regnskaber, da det ene mediehus er en forening, mens det andet mediehus er en enkeltmandsvirksomhed.

Der er benyttet mediehusernes senest tilgængelige regnskabsoplysninger fra de offentlige registre (primo december 2022) samt oplagstal for 2022 fundet gennem Danske Mediers Oplagskontrol.

I analysens tre fremskrivninger fratrækkes mediehusernes egenkapital de årlige merudgifter til distribution samt mediehusernes årlige over/underskud. Når mediehusets egenkapital bliver negativ, ophører udgivelsen af mediehusets lokalaviser, fordi det antages at mediehuset er gået konkurs. Det antages, at distributionsomkostningerne stiger i år 0. Det vil sige, at år 1 beskriver andelen af lokale nyhedsmedier, der er tilbage et år efter indførelsen af Ja Tak-ordningen i forhold til det oprindelige antal.

I de tre scenarier regnes der på, at prisen pr. omdelt lokalavis hæves fra 0,875 til 2 kr., 3 kr. eller 4. kr. Scenarierne, hvor priserne stiger til henholdsvis 3 kr. og 4 kr. afspejler Erhvervsministeriets beregninger fra et svar til Folketingets Transportudvalg, mens scenariet med 2 kr. er medtaget i beregningerne for at vise et mildt scenarie, hvor distributionsomkostningerne ikke stiger helt så meget som opgivet.

Det antages at lokalaviserne i gennemsnit har 50 udgivelser om året, idet enkelte af lokalaviserne kan holde sommerferielukket eller lukket mellem jul og nytår. Flere udgivelser om året vil resultere i øgede distributionsomkostninger. En gennemsnitlig ekstraudgivelse vil således resultere i 2 pct. øgede udgifter til distribution, mens indtægtssiden vil være uændret. Flere udgivelser om året vil således resultere i, at nyhedsdækningen falder endnu hurtigere, fordi underskuddet vil vokse i de lokale mediehuse.